

Dosarul nr. 3ra-1157/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central – N. Bobu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – E. Bejenaru, A. Toderaș, A. Gheorghies

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Nina Uja împotriva Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, persoane terțe Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat și Andrei Comerzan cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul depus de Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central, prin care s-a admis acțiunea depusă de către Nina Uja,

constată:

La 01 aprilie 2019, Nina Uja, reprezentată de avocatul Igor Țurcanu, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, persoane terțe Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat și Andrei Comerzan cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, în baza contractului de donație din 18 septembrie 2018, a dobândit dreptul de proprietate asupra terenului pentru construcții cu numărul cadastral xxx, cu suprafața de xxx ha și asupra construcțiilor amplasate pe acest teren – casă de locuit cu numărul cadastral xxx.01, cu suprafața de xxx m.p., construcția accesorie cu numărul cadastral xxx.02, cu suprafața de xxx m.p. și construcția accesorie cu numărul cadastral xxx.03, cu suprafața de xxx m.p.

La 12 octombrie 2018, Nina Uja s-a adresat Primăriei satului Lopatnic, raionul Edineț, cu cerere prin care a solicitat crearea unei comisii în cadrul Primăriei, membru al căreia să fie inclusiv și inginerul cadastral Nina Dulap, care să reconfirme hotarele terenului aferent al gospodăriei sale și ale vecinului Andrei Comerzan, în conformitate cu planurile cadastrale, precum și să constate faptul că

vecinul Andrei Comerzan a încălcat dreptul de proprietate, acaparând o parte din terenul ce îi aparține, și să stabilească exact suprafața acaparată.

În baza cererii din 12 octombrie 2018, în luna noiembrie 2018, la fața locului au venit inginerul cadastral Nina Dulap, șeful de post și Primarul localității, care în prezența Ninei Uja și soției vecinului Andrei Comerzan –Raisa Comerzan, au stabilit hotarele și au bătut țărushi conform datelor și documentelor cadastrale.

La fel, reprezentantul reclamantei a menționat că, la 11 februarie 2019, Nina Uja a recepționat decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie 2019 (*de facto* 07 decembrie 2018), prin care s-a considerat greșit titlul de autentificare a deținătorului de teren eliberat lui Vasile Turchin, prin care i s-a transmis 0,30 ari după măsurările din anul 2005, pe când cet. Turchin Vasile dispunea în folosință 0,20 ari, iar restul 0,10 ari le-a luat din grădina lui Andrei Comerzan.

În atare circumstanțe, la 15 februarie 2019, Nina Uja s-a adresat Oficiului teritorial Edineț al Cancelariei de Stat cu cerere înregistrată sub nr. N-05/19, prin care a solicitat verificarea legalității deciziei Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 din 07 decembrie 2018.

De asemenea, la 15 februarie 2019, reclamanta a depus cerere prealabilă la Consiliul local Lopatnic, raionul Edineț, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 6/7 din 07 decembrie 2018.

Prin scrisoarea nr. 1303/016/46 din 07 martie 2019, recepționată de reclamantă după data de 13 martie 2019, Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat i-a adus la cunoștință că decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie 2018 este legală, iar litigiul privind stabilirea hotarelor existente și anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren urmează să fie examinat de instanța de judecată.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 15 din 14 martie 2019, recepționată de către reclamantă după data de 18 martie 2019, Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, i-a comunicat că terenul cu nr. cadastral xxx a fost înregistrat greșit, deoarece Vasile Turchin deținea 20 ari de grădină, iar în urma măsurărilor din 2005 s-au stabilit 30 ari, adică 10 ari au fost acaparați de la vecinul Andrei Comerzan. Astfel, litigiul iscat urmează a fi examinat de către instanța de judecată, deoarece anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren este de competența instanței de judecată, iar Consiliul local s-a expus prin decizia nr. 6/7 din 07 decembrie 2018.

În această ordine de idei, reprezentantul reclamantei a considerat ilegală decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie 2018, deoarece prin certificatul din 24 septembrie 2018 emis de Serviciul Cadastral teritorial Edineț al Departamentului Cadastral al Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” se atestă dreptul de proprietate a Ninei Uja înregistrat în Registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil cu nr. cadastral xxx – teren pentru construcții, cu suprafața de xxx ha, drept instituit în baza contractului de donație legalizat notarial la 18 septembrie 2018.

Respectiv, în opinia reprezentantului reclamantei, potrivit normelor legale examinarea cererii terțului Andrei Comerzan în baza căreia a fost adoptată decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie

2018, nu intră în competența Consiliului local, iar drept consecință a emiterii unui act administrativ ilegal reclamantei i-a fost încălcat dreptul de proprietate.

Aderent, a invocat că din răspunsul Oficiului teritorial Edineț al Cancelariei de Stat rezultă cert că aceasta nu a examinat cererea sa din 15 februarie 2019 și nu a verificat legalitatea deciziei Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie 2018.

Finalmente, reprezentantul reclamantei a remarcat că din răspunsul Primăriei satului Lopatnic, raionul Edineț se atestă că cererea prealabilă nu a fost examinată de către Consiliul local, fapt ce constituie o încălcare a drepturilor Ninei Uja, inclusiv și a celui de proprietate. Or, cererea prealabilă trebuia examinată de către autoritatea publică emitentă a actului administrativ – Consiliul local, dar nu de autoritatea executivă a acesteia – Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț.

Reclamanta Nina Uja, reprezentată de avocatul Igor Țurcanu, a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea deciziei Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 datată cu 07 decembrie 2018 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central, s-a admis acțiunea depusă de către Nina Uja și s-a anulat decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 din 07 decembrie 2018 (f.d. 60, 72-83).

Prin decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul depus de către Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central (f.d. 153, 154-163).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că în prezenta speță este pusă în discuție corectitudinea și legalitatea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar sub aspectul competenței.

Instanțele inferioare au constatat că autoritatea publică locală, conform competențelor atribuite de legislație, nu a fost în drept să opereze careva modificări în titlul de autentificare a deținătorului de teren pe numele reclamantei Nina Uja, fără acordul acesteia, cu atât mai mult la cererea unei persoane terțe (Andrei Comerzan).

Astfel, litigiul iscat între Nina Uja și Andrei Comerzan cu privire la neconcordanțele suprafețelor terenurilor ce le aparțin urma a fi soluționat de către instanța de judecată competentă, care trebuia să stabilească toate circumstanțele care au dus la apariția neconcordanțelor, dar și să constate suprafețele *de facto* indicate în planul cadastral al bunului imobil cu nr. cadastral xxx (f.d. 19), act ce stă la baza emiterii titlului deținătorului de teren și înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

În atare circumstanțe, instanțele inferioare au ajuns la concluzia că autoritatea publică locală – Consiliul local Lopatnic, raionul Edineț, a acționat incorect și a depășit competențele stabilite de lege la adoptarea actelor administrative, fapt ce a cauzat o influență negativă și inadmisibilă asupra drepturilor reclamantei Nina Uja.

La 12 noiembrie 2020, Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus la Curtea de Apel Bălți, prin intermediul oficiului poștal, recurs motivat împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d. 173-176, 177).

Argumentele recursului în esență se rezumă la faptul că instanța de apel nu a stabilit toate circumstanțele cauzei și a dat o apreciere eronată stării de fapt a speței.

În acest sens a invocat că dreptul de proprietate asupra terenului aferent casei de locuit cu suprafața de xxx ha, ce aparține terțului Andrei Comerzan se confirmă prin diferite certificate eliberate de organele de stat, iar greșeala produsă în urma măsurilor masive efectuate în anul 2005 de către SRL „GeoInfosistem” a fost depistată abia în luna noiembrie 2018.

Așa, decizia Consiliului local Lopatnic, raionul Edineț, nr. 6/7 din 07 decembrie 2018 a fost adoptată în scopul reparării erorii admise la efectuarea măsurărilor masive în anul 2005 și în corespundere cu prevederile Legii cu privire la administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006.

Reprezentantul recurenteii a considerat că anularea acestei decizii încalcă drepturile și interesele legale ale proprietarului de drept – Andrei Comerzan, iar intimata Nina Uja nu are niciun drept legal de a-l deposeda de 0,10 ha de teren.

Cu atât mai mult că suportul probatoriu anexat la materialele cauzei atestă că Andrei Comerzan a obținut terenul în baza unui act valabil, fiind un deținător și posesor de bună-credință, iar certificatul anexat la dosar denotă că acesta este proprietarul inclusiv și a celor 0,10 ha din teren.

Recurenta Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a solicitat prin cererea de recurs casarea integrală a deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de către Nina Uja.

La 23 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor Nina Uja, Oficiului teritorial Edineț al Cancelariei de Stat, lui Andrei Comerzan și avocatului Igor Țurcan pentru notificare copia recursului motivat depus de către Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra criticilor formulate în recurs (f.d. 180), însă, intimații și reprezentanții acestora nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe asupra recursului.

Conform articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 20 octombrie 2020 (f.d. 153). La materialele cauzei lipsesc înscrisuri care ar confirma faptul că recurenteii sau reprezentantului acesteia le-a fost notificat dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți. Conform avizelor de recepționare a corespondenței DS3118560746AS și DS3118560736AS, decizia motivată din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost notificată recurenteii și reprezentantului acesteia la 28 și respectiv 26 octombrie 2020 (f.d. 165, 169). La 12 noiembrie 2020, Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a predat oficiului poștal recursul motivat împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 (f.d. 177).

În atare circumstanțe, completul ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale stipulate la art. 245 din Codul administrativ privind termenul de depunere a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă a statuat că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder

împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de către Primăria satului Lopatnic, raionul Edineț, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh